

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Kar

**Rendészettudományi Doktori Iskola
Minőségbiztosítási szabályzat**

2021-2025

2021

1. A Rendészettudományi Doktori Iskola Minőségbiztosítási Szabályzatának háttere

A Rendészettudományi Doktori Iskola (RDI) minőségbiztosítási szabályzata az Országos Doktori Tanács ajánlásainak figyelembevételével készült¹, és összhangban van a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) Minőségügyi Szabályzatával², amelyre az NKE Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanácsának (EDHT) szabályzata³ forrásdokumentumként hivatkozik (VIII. fej. 61. §).

Az RDI Minőségbiztosítási Szabályzata továbbá figyelembe vette a European University Association által szervezett Bologna Seminar on Doctoral Programmes for the European Knowledge Society (Salzburg, 3-5 February 2005)⁴ konferencia következtetéseit és ajánlásait, valamint ugyanezen ajánlások 2015-ben kiegészített és javított változatát, amely a „Salzburg II Recommendations”⁵ nevet viseli. A szabályzat megalkotásakor az RDI tekintettel volt az ún. ARDE-projekt következtetéseire is.⁶ Ez utóbbi dokumentum az európai doktori képzés minőségbiztosítási rendszereinek összehasonlító elemzését nyújtja, kiemelve a jogyakorlatokat.

2. Doktori témák meghirdetése

A doktori témák meghirdetését kezdeményezheti bármely egyetem oktatója vagy kutatóintézet kutatója, aki teljesíti a következő feltételeket: **(1)** A téma a rendészettudomány tárgykörébe tartozik, amely „a rendészetre vonatkozó, kritikailag igazolt, tudományos módszerekkel megszerzett, és a rendészettudomány által kialakított fogalmakkal leírt ismeretek rendszerezett összessége, amelyek lehetővé teszik a kutatási tárgy törvényszerűségeinek megismerését és a rendészet más társadalmi komplexumokkal való kapcsolatainak tanulmányozását” (Boda et al., 2016; p. 2)⁷. **(2)** A javaslattevő PhD fokozattal rendelkezik, amelyet minimum 5 évvel a témahirdetés előtt szerzett meg. **(3)** A javaslattevő aktív tudományos tevékenységet folytat a javasolt témában. **(4)** A javaslatot megelőző 5 évben tudományos mutatói jelentősen meghaladták az RDI fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit.

A témajavaslatot az RDI TDT vizsgálja meg és értékeli. Az értékelés szempontjai: **(a)** a fenti 4 feltétel maradéktalan teljesülése; **(b)** a kutatás szellemi és infrastrukturális hátterének biztosítottsága; **(c)** a kutatási téma gyakorlati jelentősége és kivitelezhetősége a doktori képzés 4 éve alatt; **(d)** a témakiírók korábbi témavezetési teljesítménye; **(e)** külső (nem az Egyetemhez tartozó) kutatóhely esetén a hallgatói jogviszonyok rendezettsége a kutatóhelyen.

AZ RDI TDT titkos szavazással dönt a javaslatról. Amennyiben tagjainak több mint fele ekként szavaz, támogatja a doktori téma meghirdetését. Külsős témavezetővel – amennyiben az RDI TDT döntése pozitív – az RDI együttműködési megállapodást köt. A témahirdető akkor válik témavezetővé, ha témájára hallgató jelentkezik, az felvételt nyer, és beiratkozik a doktori iskolába.

Alapelvként minden doktoranduszhoz egy témavezető tartozik, de engedélyezhető egy társtémavezető bevonása, amennyiben a kutatási téma interdiszciplináris jellegű, és egy második

¹ ODT ajánlás a minőségbiztosításra. <https://doktori.hu/index.php?menuid=351&lang=HU&cid=249>

² Nemzeti Közszolgálati Egyetem Minőségügyi szabályzat; <https://www.uni-nke.hu/egyetem/strategiai-fejlesztes/minosegugy/minosegugyi-szabalyzat>

³ Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Egyetemi Doktori és Habilitációs Szabályzat <https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/Egyetemi%20Doktori%20C3%A9s%20Habilit%C3%A1ci%C3%B3s%20Szab%C3%A1lyzat.pdf>

⁴ European University Association, Salzburg Recommendations <https://eua.eu/downloads/publications/salzburg%20recommendations%202005.pdf> Letöltve: 2021.05.03.

⁵ European University Association, Salzburg II Recommendations <https://eua.eu/resources/publications/615:salzburg-ii-%E2%80%93-recommendations.html> Letöltve: 2021.05.03.

⁶ Joanne Byrne, Thomas Jørgensen, Tia Loukkola. Quality Assurance in Doctoral Education – results of the ARDE project <https://eua.eu/component/attachments/attachments.html?id=435>. Letöltve: 2021.08.23.

⁷ Boda József – Finszter Géza – Imre Miklós – Kerezsi Klára – Kovács Gábor – Sallai János. A rendészettudományi kutatások elméleti megalapozása és főbb irányai. Államtudományi Műhelytanulmányok 2016, 17: 2-24.

témavezető szakértelmét igényli. A társtémavezető bevonásáról az RDI TDT dönt. Kivételes (pl. vis maior) esetben az RDI TDT engedélyezheti az eredetitől eltérő, új témavezető kijelölését is.

Egy témavezetőnek egyidejűleg négy doktorandusza lehet és két témát hirdethet, kivételes esetben hármat, ha a téma jellege azt megkívánja.

3. Felvétel a doktori képzésre

Az RDI doktori felvételi pályázatot hirdet meg évente egyszer, tavasszal, amelyet szükség esetén pótfelvételi pályázat követhet ugyanazon év nyarának végén. A pótfelvételi pályázatot indokolhatja (1) az RDI kapacitásának nem teljes kihasználtsága, és (2) addicionális lehetőség biztosítása olyan hallgatók számára, akik a tavaszi felvételi eljárás során ugyan nem szerepeltek sikeresen, de továbbfejlesztett pályázatuk eséllyel indulhat egy újabb megmérettetésen. A felvételi bizottság felhívja a figyelmet e lehetőségre a pályázat eredményét közlő tájékoztatásban.

A felvételi eljárásban azok vehetnek részt, akik jelentkeznek a www.doktori.hu honlapon országosan meghirdetett pályázatra. A „Jelentkezési lap doktori (PhD) képzésre (word)” űrlap megtalálható az RDI honlapján (<https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendeszettudomanyi-doktori-iskola/felveteli-eljaras>). A felvételi pályázati kiírás tartalmazza a felvétellel kapcsolatos követelményeket, a figyelembe vett/értékelt előzetes tevékenységek körét, és az azok teljesülésével szerezhető felvételi pontokat. A felvételi eljárásban való részvétel feltételei között szerepel a témavezetői fogadókészség írásban történő megerősítése, valamint az RDI Működési szabályzatában meghatározott nyelvismeretek (<https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendeszettudomanyi-doktori-iskola/szabalyzok-dokumentumok>; 19. §, 2b pont).

Az írásban benyújtott pályázatokat egy felvételi bizottság értékeli, amely szóban is meghallgatja a pályázókat egy felvételi beszélgetés keretében. A felvételi bizottság legalább három tagból áll; elnöke az RDI vezetője, annak helyettese, vagy a kutatási területek vezetőinek egyike; második tagja a TDT-ből kerül ki, míg a harmadik tag egy meghívott külső szakértő, aki járatos a kutatási témában, ugyanakkor megfelelő oktatói és doktori tapasztalattal rendelkezik (pl. docens vagy egyetemi tanár, illetve más doktori iskolák témavezetője és/vagy oktatója). A Felvételi vizsgálat szempontjai: a habitus, amelynek része a választott témában való jártasság értékelése, az idegennyelv ismeret, illetve a korábbi tudományos tevékenység.

A pályázók záros határidőn belül személyre szóló tájékoztatást kapnak pályázatuk eredményéről, annak indoklásáról, illetve a pótfelvételi lehetőségéről.

4. Doktori képzés tantárgyai

Az RDI tantárgyait az oktatók felkérésre vagy saját kezdeményezés alapján fejlesztik ki. Függetlenül a motivációtól, minden tantárgyról adatlap készül, amely tartalmazza a tantárgy nevét, a képzés célját, a foglalkozások tematikáját és időrendjét, a fejlesztett készségeket, illetve az értékelés időrendjét és módját. A tantárgyi adatlapot az oktató az RDI TDT elé terjeszti, amely azt értékeli. Az értékelés szempontjai a következők: (1) Az oktató alkalmassága a tárgy oktatására. Csak olyan tudományos fokozattal rendelkező személyek oktathatnak az RDI-n, akik PhD fokozatukat legalább 2 évvel a korábban szerezték meg. Szükséges továbbá, hogy az oktató az egyetemi szintű oktatásban tapasztalattal rendelkezzen, és tudományos kutatói múlttal rendelkezzen az oktatandó tárgy tágabb tematikáján belül. (2) A tantárgy előkészítettségének minősége. Ennek kritériumrendszerében szerepel a téma lefedettségének foka, a tárgy fontossága és aktualitása, naprakészsége, a nemzetközi szakirodalom beépítettségének foka, illetve a tantárgyi program teljessége és minősége. (3) Saját kezdeményezés alapján javasolt tárgyaknál a TDT vizsgálja, hogy a tantárgy illeszkedik-e az RDI tantárgyi háléhoz, és a már oktatott tárgyakhoz képest van-e olyan hozzáadott értéke, amely indokolja bevezetését. A tárgy elfogadásáról az RDI TDT egyszerű többséget igénylő szavazással dönt. Pozitív

döntés esetében az oktató felkerül az ODT adatbázisára, és a TDT beilleszti tantárgyat a tantárgyi hálóba.

Az RDI tantárgyai, oktatói, és aktuális képzési terve szerepel, és rendszeresen megújul az RDI honlapján (<https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendezettudomanyi-doktori-iskola/oktatoink>; <https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendezettudomanyi-doktori-iskola/tantargyak>).

5. Kutatómunka

A doktori képzés alapkövetelménye az emberi tudás gazdagítása eredeti kutatás által, annak figyelembevételével, hogy a doktori iskoláknak az egyetemekenél és kutatóintézeteknél szélesebb munkaerőpiac igényeit kell kielégíteniük (European University Association, 2015)⁸. A doktoranduszokkal szembeni alapvető elvárás ennél fogva olyan új tudományos ismeretek létrehozása, amelyek egyrészt gyakorlatilag hasznosíthatók, másrészt az akadémiai szférán kívüli szakmai karriereket is szolgálják. Ennek folyományaként elvárjuk a hallgatóktól azt, hogy tudományos eredményeiket minél szélesebb körben ismertté tegyék.

Az eredetiség és általános tudásgazdagítás jegyében az RDI-nek a következő elvárásai vannak a doktoranduszok felé:

- Kutatómunkájuknak eredeti és önálló kutatási kérdések megválaszolására kell irányulnia. Integrálódhatnak a tanszékeken vagy kutatóhelyeken folyó kutatásokba, de ezen belül önálló kutatási iránnyal kell rendelkezniük.

- Mivel tudományos tapasztalatuk nem elégséges a független munkára – még akkor sem, ha önálló kutatást folytatnak – a munka minőségének biztosítása érdekében folyamatosan együtt kell működniük témavezetőjükkel. A hallgatónak előzetesen, minimum fél évenként egyeztetnie kell a témavezetővel a soron következő kutatási lépések megtervezésében – a szakirodalom feltérképezésétől a kutatási tervek elkészítéséig. E folyamat elősegítése érdekében az RDI létrehozott egy „RDI_féléves kutatási terv_minta.docx” űrlapot, amely megtalálható az RDI honlapján (<https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendezettudomanyi-doktori-iskola/letoltheto-anyagok>) Röviden: a kutatómunka kivitelezésében az RDI elvárja a teljes hallgatói önállóságot, a kutatómunka tágabb perspektíváinak felmérésében, illetve tervezésében elvárja a témavezetői támogatás igénybevételét.

- Elvárás, hogy a doktorandusz évente legalább egy – lehetőleg több – előadáson mutassa be kutatási eredményeit, és szakmai folyóiratokban is publikáljon. Az RDI támogatja továbbá, hogy idegen nyelvű fórumokon is megjelenjen akár előadóként, akár szerzőként.

6. Monitoring

A hallgatók előrehaladását a témavezető és az RDI képviselőt és irányítását ellátó személyek – köztük a TDT – félévenként értékeli a „RDI_féléves_beszámoló_sablon.doc” kitöltött űrlap segítségével, amely tartalmaz egy témavezetői értékelést is (<https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendezettudomanyi-doktori-iskola/letoltheto-anyagok>). Az felügyelet folyamatok eszközei továbbá az „RDI szemeszter lezárása – minta”, illetve a „RDI hároméves összefoglaló jelentés abszolutórium – kikérő” űrlapok, amelyeket az RDI honlapjának ugyanazon helyén lelhetők fel, és amelyek – kitöltés után – lehetővé teszik a hallgató előrehaladásának nagyobb időintervallumokat átfogó értékelését. Az űrlapok tartalmazzák a tanulmányi és kutatási eredmények, előadások és publikációk mutatóit, illetve a teljesítések összesített értékét.

Az oktatás minőségét – hallgatói oldalról – az RDI az OMHV (oktatói munka hallgatói véleményezése) által kíséri figyelemmel. A féléves OMHV jelentések és más minőségi mutatók alapján az oktatói munka és a tantárgyi háló megfelelőségét az RDI periodikusan – tervezetten 3-4

⁸ European University Association, Salzburg II Recommendations <https://eua.eu/resources/publications/615:salzburg-ii-%E2%80%93-recommendations.html> Letöltve: 2021.05.03.

évenként – ellenőrzi. Az ellenőrzés felelőse az RDI vezetőhelyettese, aki a TDT tagjait is bevonja a munkába. Az így kialakított bizottság felállításáról a TDT dönt.

Az RDI működésének megfelelőségét részben az RDI honlapján nyilvánossá tett statisztikák biztosítják. Ilyen statisztikák találhatóak pl. a hallgatói létszámok tekintetében (lásd <https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendesztudomanyi-doktori-iskola/hallgatok>), illetve a lezárult és folyamatban levő PhD fokozati eljárások nyilvántartásában (lásd: <https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendesztudomanyi-doktori-iskola/doktori-vedesek-es-muhelyvitak>) lelhetők fel. A későbbiekben, mihamarabb az RDI fejlődése objektíve lehetővé teszi, nagyobb szerepet kap majd a fokozatot szerzett hallgatók életútjának nyomon követése, és egy Alumni szervezet létrehozása.

7. PhD fokozat publikációs követelményei

A PhD fokozat megszerzéséhez szükséges publikációs követelményeket az RDI Képzési Terve tartalmazza, amelynek részletes szabályai az RDI Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában is – utaló rendelkezésként - megtalálhatók. (<https://rtk.uni-nke.hu/oktatas/rendesztudomanyi-doktori-iskola/szabalyzok-dokumentumok>). A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat az Egyetemi Doktori és Habilitációs Szabályzat mellékletének részét képezi, amelyet a Szenátus fogad el. A fokozatszerzési eljárásra bocsáthatóság feltétele legalább négy darab, lektorált folyóiratban megjelent, saját kutatási eredményt bemutató folyóiratcikk. Ezek közül maximum 3 jelenhet meg az MTA IX. osztálya által minősített hazai folyóiratban (A, B, C, és D. kategória) és minimum egynek idegen nyelvű lektorált szakmai folyóiratban kell megjelennie. Elvárás továbbá, hogy a hallgatóknak legalább 2 recenziót kell írnia, amelyet hazai tudományos folyóiratban publikál.

A publikációs kreditek tükrözik az RDI azon igényét, hogy az iskolában minőségi publikációk keletkezzenek. A publikációs kreditrendszer TVSZ mutatja be az 1. számú mellékletében (26. oldal). E szerint a legmagasabb publikációs kredit értéket (20-at) az MTA IX. Osztálya által nyilvántartott, nemzetközi, idegen nyelvű, „A” kategóriás folyóirat biztosítja, míg a legalacsonyabb kredit pontszámot (3) biztosító tanulmány az, amelyet nem lektorált magyar nyelvű folyóiratban publikált a doktorandusz. A TVSZ 1. melléklete kiemelten értékeli könyv formátumú publikációkat, amelyek közül az idegen nyelvű könyv 40 kreditpontot ér.

8. Fokozatszerzési eljárás

A fokozatszerzési eljárásra bocsátás feltétele az abszolutórium megszerzése, a kész doktori értekezés a törvényben rögzített határidőben történő benyújtására, valamint az EDHSZ 46. §-ban meghatározott feltételek teljesülése. A fokozatszerzési eljárás két lépcsőben történik. A disszertációt először műhelyvitára bocsátják. A műhelyvita előtt két PhD fokozattal rendelkező, a disszertáció témájában szakavatott előbíráló véleményezi a disszertáció tervezetét. A bírálók személyére az RDI vezetése tesz javaslatot; javaslatát a TDT mérlegeli és hagyja jóvá. Az előbírálók nem állhatnak foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban az Egyetemmel, kivételes esetben az egyik bíráló személye a tudományos sajátosságoknak megfelelően a fentiekől eltérhet, ugyanakkor az előbírálók személyére is az EDHSZ 49. § -át alkalmazni kell. A műhelyvita során a doktorandusz előadásban mutatja be disszertációja lényegi elemeit, majd a bírálók véleményének meghallgatása után reagál az elhangzott észrevételekre, javaslatokra, és bírálatokra. Ezt követően a résztvevők, amelyek között legalább 5-nek PhD fokozattal kell rendelkeznie, a rendesztudományi kutatásban jártos szakembernek kell jelen lennie, szintén véleményezheti a disszertációt és észrevételeket, bírálatokat, illetve javaslatokat fogalmazhat meg. A műhelyvitára az EDHSZ 44-45. §-a az irányadó.

A műhelyvita után az RDI – TDT felügyelettel – egy Bíráló Bizottságot hoz létre, és kijelöli a disszertáció hivatalos bírálóit, akik számára a doktorandusz hozzáférést biztosít a disszertáció végleges (műhelyvita után javított) változatához, elektronikus vagy nyomtatott formában. Ezt követően a disszertáció már nem módosítható. A bírálók személyére az EDHSZ 49. §-t alkalmazni

szükséges. A Bíráló Bizottság a hivatalos bírálók szakvéleménye alapján dönt a nyilvános vitára bocsátásról. A nyilvános vita meghirdetésekor az értekezés és a tézisfüzet nyilvánossá válik a www.doktori.hu lapon, amire rámutat a doktori iskola honlapja is. A disszertáció – a Bíráló Bizottság által hibásnak tekintett állítások, vagy el nem fogadott tézispontok esetén az ezekre vonatkozó jegyzőkönyvvel együtt – nyilvánosságra kerül az RDI honlapján elektronikus formában, illetve a Rendészettudományi Kar könyvtárában nyomtatott formában.

9. Záró megjegyzések

Összességében, a minőségbiztosítási szabályzat megteremti a körülményeit a doktori cselekmények szakmai kontrolljának, nyilvánosságának, és dokumentáltságának. A szereplők mindegyike számára kijelöli a feladatokat, és visszajelzést biztosít tevékenységük és teljesítményük milyensége felől, ami lehetővé teszi a működés javítását.

Az ARDE projekt felmérése alapján (Byrne – Jorgensen – Loukkola, 2013)⁹, az RDI minőségbiztosítási rendszere megfelel az európai doktori iskolák jógyakorlatának a felvételi eljárás, az indikátorok, monitoring, és a teljesítmény értékelés területén. Egyedül a fokozatot szerzett hallgatók karrierjének nyomon követése marad el a jógyakorlatokhoz képest, de ezt az magyarázza, hogy az RDI először 2021-ben bocsátott ki fokozatot szerzett hallgatókat. Karrierjük nyomon követése és egy Alumni szervezet létrehozása e minőségbiztosítási szabályzat hatályának utolsó éveiben válik aktuálissá.

⁹ Joanne Byrne, Thomas Jørgensen, Tia Loukkola. Quality Assurance in Doctoral Education – results of the ARDE project. <https://eua.eu/component/attachments/attachments.html?id=435>. Letöltve: 2021.08.23.